

Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/gov_glance-2015-en

Pohled na státní správu 2015

Přehled v českém jazyce

V zemích OECD probíhá hospodářské oživení a růst zvolna zrychluje. Pokračuje fiskální konsolidace, přetrvává však vysoká míra nezaměstnanosti a produktivita roste pomalým tempem. Také se prohlubují nerovnosti v příjmech i v dalších aspektech životní úrovně. To jsou problémy, které musí vlády řešit, mají-li v příštích letech zajistit silnější růst spojený s větší mírou sociálního začlenění. K tvorbě politiky musí proto zaujmout vícerozměrný přístup.

Vlády mají k dispozici řadu nástrojů, s jejichž pomocí mohou položit základy udržitelnější společnosti s větší mírou začlenění. Ani dobře nastavené politiky však nemusí přinést očekávané výsledky, chybí-li vhodné mechanismy, jež by zabránily tomu, aby rozhodování veřejné správy ovládly různé zájmové skupiny, zajišťovaly účinné provádění politik a podporovaly důkladné sledování a vyhodnocování výsledků. Ukazatele v publikaci Pohled na státní správu 2015 osvětlují, jak se vládám daří začleňovat občany z hlediska zaměstnanosti, účasti na rozhodování o věcech veřejných a výsledků různých politik.

Hlavní zjištění

Celkové rozpočtové saldo zemí OECD se zlepšuje.

- Rozpočtové saldo zemí OECD se zlepšilo o 4,2 procentního bodu: deficit poklesl z 8,4 % HDP v roce 2009 na 4,2 % HDP v roce 2013.
- V roce 2013 dosáhl průměrný strukturální schodek v zemích OECD 3,5 % potenciálního HDP, což představuje zlepšení o 3,6 % oproti roku 2009.
- Díky konsolidačnímu úsilí se mezi lety 2009 a 2013 ve většině zemí OECD zvýšila čistá míra úspor (rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji), a to i v zemích s vysoce zápornou mírou úspor, jako jsou Řecko, Irsko a Portugalsko.
- Průměrný státní dluh dosáhl v roce 2013 v zemích OECD 109,3 % HDP. Mezi lety 2013 a 2014 se dluh snížil v České republice, Irsku, Norsku a Slovenské republice. Největší nárůst dluhu naopak zaznamenaly Slovinsko, Španělsko, Itálie a Belgie.

Vládní investice jsou na nízké úrovni a od roku 2009 výrazně poklesly.

- Vládní investice vyjádřené jako procento HDP poklesly v zemích OECD mezi lety 2009 a 2013 v průměru o 0,8 %. Poměr investic k celkovým vládním výdajům se za stejné období snížil o 1,4 %. V roce 2013 činily průměrné vládní investice 3,3 % HDP a 7,8 % celkových výdajů.
- V průměru zhruba 60 % celkových vládních investičních výdajů bylo v roce 2013 vynaloženo na nižších správních úrovních. V zemích jako Chile, Řecko a Slovenská republika však více než 70 % vládních investic uskutečnila ústřední vláda.

Podíl pracovníků zaměstnaných ve veřejném sektoru zůstává navzdory reformám relativně stabilní.

- Ve většině zemí OECD provedly ústřední vlády v zájmu snížení výdajů rozsáhlé reformy počtu zaměstnanců a platů.

- Při reformách byly použity různé nástroje. Státní úřady například nepřijímaly nové zaměstnance za pracovníky odcházející do důchodu nebo obsazovaly jen část uvolněných míst, zastavily nábor nových zaměstnanců, začaly zajišťovat některé činnosti externě a upravily platy – zejména tak, že zmrazily mzdy a snížily platy nejvýše postavených úředníků. Reformy celkově vedly k mírnému zvýšení pocitu stresu a náročnosti práce.
- Podíl pracovníků zaměstnaných ve veřejném sektoru (nejen v ústředních správních orgánech) na celkové pracovní síle zůstává poměrně stabilní a v roce 2013 činil mírně přes 19 %.

Příprav regulace se běžně účastní různé zainteresované strany, k jejich zapojení však dochází velmi pozdě.

- Schválením Doporučení o regulačních postupech a politikách v roce 2012 se členské země OECD zavázaly uplatňovat celostní přístup k tvorbě právních předpisů napříč státní správou. V řadě zemí byly zavedeny formální požadavky, které znamenají výrazný pokrok ve zlepšování postupů a kvality regulace i v plnění některých doporučení Rady OECD.
- Rozsah hodnocení dopadů regulace a zpětných analýz nákladů a přínosů, nutných kompromisů i synergických efektů regulačních opatření se však v jednotlivých zemích značně liší.
- Zapojení zainteresovaných subjektů do tvorby pravidel lze ještě podstatně zlepšit. Konzultace s občany, podniky, organizacemi občanské společnosti apod. většinou probíhají v pozdní fázi, často až poté, co byl návrh zákona předložen vládě. Málokdy se od nich žádá zpětná vazba, již by se využilo při hodnocení výsledků či zlepšování aplikace právních předpisů. Chybí také systematické zapojení těchto subjektů do úvodních debat o povaze problému a možných řešeních.

Přes rostoucí úsilí o bezúhonnost ve veřejné správě dosud přetrvávají závažné nedostatky.

- Země OECD věnují stále větší pozornost střetům zájmů, regulace se však většinou týká bývalých státních zaměstnanců a nikoliv uchazečů o práci ve veřejném sektoru, například z řad bývalých zaměstnanců soukromého sektoru či lobbistů.
- Většina zemí OECD dále rozvinula požadavky na zveřejňování soukromých zájmů státními úředníky s významnými rozhodovacími pravomocemi. V soudnictví a „rizikových“ profesích, jako jsou daňoví a celní úředníci, zadavatelé veřejných zakázek a finanční úřady, je však míra zveřejňování informací nižší než v orgánech moci výkonné a zákonodárné.
- Přetrvává nebezpečí nežádoucího vlivu partikulárních zájmů na procesy tvorby politik. Důvodem jsou různé nedostatky, jako například nevyrovnané zastoupení různých zájmů v poradních orgánech vlády či přesun pracovníků mezi regulačními úřady a regulovanými subjekty (tzv. princip otočných dveří).
- Od roku 2009 došlo k výraznému nárůstu v přijímání právních předpisů na ochranu oznamovatelů korupce. Skutečná ochrana však v praxi dosud pokulhává.

Země zavádějí otevřený přístup k informacím státní správy.

- Otevřený přístup k vládním informacím dává nové generaci občanů, podniků a státních úředníků příležitost vytvářet sociálně-ekonomické hodnoty a může zvýšit transparentnost státní správy.
- Dle nového ukazatele OUR údajů (otevřených, užitečných a recyklovatelných údajů státní správy) byly v otevírání přístupu k informacím nejaktivnější Korea, Francie, Spojené království, Austrálie, Kanada a Španělsko.
- Většina zemí vyvinula značné úsilí směrem k zajištění dostupnosti informací a snadného přístupu k nim. Opětovné využívání veřejných údajů (zejména v rámci veřejné správy) však vlády aktivně podporují v různé míře.

Nárůst nerovností v tržních příjmech výrazně zmírnily systémy daní a sociálních dávek, je však třeba řešit jiné než příjmové nerovnosti.

- Mocným nástrojem k omezení dopadů rostoucích nerovností v tržních příjmech jsou dávky státní sociální podpory. V roce 2011 snížily vlády v zemích OECD přerozdělováním příjmů Giniho koeficient o více než 16 %.
- V některých zemích vedly škrty vládních výdajů ke zvýšení přímých plateb občanů za služby, což může dále zvětšit finanční překážky, jimž čelí osoby s nízkými příjmy.
- Možnou cestou k zajištění dostupnosti služeb pro všechny a k posílení sociálního začleňování jsou služby zaměřené na potřeby občanů, zejména zranitelných osob (osob s nízkým příjmem,

imigrantů, zdravotně postižených, mladých lidí apod.), a rovněž plné využívání potenciálu nových technologií.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!

© OECD (2015), *Government at a Glance 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2015-en